

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Miroslava Makajeva a JUDr. Davida Krysky, Ph.D., ve věci

žalobce: **V. V.**,
bytem X,
t. č. X,

zastoupen advokátem Mgr. Jiřím Ostrýtem,
se sídlem Moravská 924/6, Praha,

proti

žalované: **Věznice Vinařice**,
se sídlem Vinařice 245,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 8. 2018, č. j. VS 94391/Čj-2018-800532,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 21. 8. 2018, č. j. VS 94391/ČJ-2018-800532, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 300 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Soudem ustanovenému advokátovi Mgr. Jiřímu Ostrýtovi, se sídlem Moravská 924/6, Praha, se přiznává odměna ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci, obsah podání účastníků a správního spisu

1. Žalobce žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), doručenou soudu dne 2. 10. 2018, brojí proti v záhlaví označenému rozhodnutí, jímž byla zamítnuta jeho stížnost proti rozhodnutí vychovatele oddělení výkonu trestu žalované (dále jen „vychovatel“) ze dne 16.

8. 2018,
č. j. VS-94391/Čj-2018-800532. Rozhodnutím vychovatele byl žalobci podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu“) uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 5 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, a to za odeslání dvou písemností adresovaných jiným odsouzeným umístěným ve Vazební věznici v Brně, v obálce nadepsané „opravný prostředek“ na náklady věznice, čímž měl porušit § 17 odst. 2 a odst. 5 zákona o výkonu trestu.

2. Předmětné rozhodnutí považuje žalobce za nezákonné. Rozhodnutím žalované byl žalobci uložen trest nepřiměřeně přísný a neúměrný jednání žalobce. Kázeňský přestupek spáchal žalobce neúmyslně v omylu. Žalobce dosud nebyl kázeňsky trestán. Rovněž je připraven uhradit žalované případnou vzniklou škodu – náklady na poštovné. Dle názoru žalobce by jeho provinění mělo být posouzeno citlivěji vzhledem k okolnostem případu a jeho dosavadnímu chování. V řízení před správním orgánem byl proto porušen § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, neboť správní orgán nepostupoval v řízení v souladu se zákony a ostatními právními předpisy.
3. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že je přesvědčena o souladu kázeňského řízení se zákonem o výkonu trestu a že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě řádně zjištěného skutkového stavu. Kázeňský trest byl přiměřený k závažnosti jednání odsouzeného. Žalobce neuvedl žádné relevantní skutečnosti, které by zpochybňovaly zákonnost vedeného kázeňského řízení.
4. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti:
5. V záznamu o kázeňském přestupku ze dne 7. 8. 2018 je uvedeno, že žalobce jako odsouzený, umístěný ve věznici B., odeslal z této věznice dne 30. 7. 2018 úřední dopis do Vazební věznice v Brně s označením „opravný prostředek“ na náklady Vězeňské služby ČR. Po doručení dopisu do místa určení dne 31. 7. 2018 bylo tamním vychovatelem zjištěno, že dopis obsahuje dvě soukromé písemnosti určené dvěma zde umístěným odsouzeným.
6. Dne 16. 8. 2018 vydal vychovatel rozhodnutí, ve kterém uvedl, že shora popsáním jednáním se žalobce dopustil kázeňského přestupku, neboť svým zaviněným jednáním odeslal na náklady věznice soukromou korespondenci určenou dvěma odsouzeným a současně znemožnil provedení kontroly obsahu této korespondence vychovatelem. Došlo tak k porušení § 17 odst. 5 a odst. 2 zákona o výkonu trestu. Za tento kázeňský přestupek byl žalobci uložen trest podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu umístěním do uzavřeného oddílu na 5 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. V odůvodnění uvedl, že k druhu a výši trestu bylo přistoupeno v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu a s přihlédnutím k závažnosti kázeňského přestupku.
7. Proti uloženému kázeňskému trestu podal žalobce dne 17. 8. 2018 stížnost, která byla podle § 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu napadeným rozhodnutím zamítnuta s tím, že spáchání kázeňského přestupku bylo dostatečně prokázáno. Pokud jde o druh a výši trestu, žalovaná uvedla, že uložený trest je úměrný závažnosti kázeňského přestupku a je v souladu s účelem výkonu trestu.

Posouzení věci krajským soudem

8. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), načež shledal, že žaloba je důvodná. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, jelikož shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Jednání nebylo třeba nařizovat ani za účelem dokazování, neboť seznámení se s obsahem správního spisu nevyžaduje provádění dokazování (např. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publikovaný pod č. 2383/2011 Sb. NSS a dostupný stejně jako ostatní rozhodnutí správních soudů na www.nssoud.cz).
9. Práva a povinnosti odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody na korespondenci jsou upravena v § 17 zákona o výkonu trestu. Dle odstavce 1 má odsouzený právo přijímat a na svůj náklad odesílat korespondenci bez omezení, pokud zákon nestanoví jinak. Dle odstavce 5 se korespondence odsouzeného, který nemá žádné finanční prostředky, adresovaná orgánům uvedeným v odstavci 3 odešle na náklady věznice. Jedná se zejména o korespondenci mezi odsouzeným a státními orgány České republiky, dále o korespondenci odsouzeného s advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci. Dle odstavce 2 je vězeňská služba oprávněna provádět kontrolu korespondence odsouzeného. Odstavec 3 však stanoví výjimky, podle nichž je kontrola korespondence mezi odsouzeným a adresáty uvedenými v odstavci 3 nepřípustná.
10. Podle § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. Za tento přestupek je odsouzenému možno uložit kázeňský trest. Mezi kázeňské tresty dle odst. 3 písm. f) tohoto ustanovení patří také umístění do uzavřeného oddílu až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Podle § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu musí být kázeňský trest úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu.
11. Jak vyplývá ze spisového materiálu, v daném případě byly náležitě zjištěny okolnosti skutkového stavu, konstatováno porušení § 17 odst. 5 a odst. 2 zákona o výkonu trestu a dle § 46 odst. 3 písm. f) tohoto zákona uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 5 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Nebylo prokázáno, že by odsouzení D. M. či L. K., kterým byla korespondence žalobce určena, byli advokáty, kteří žalobce zastupují v jiné věci, či úředními osobami státních orgánů České republiky.
12. V podané žalobě brojí žalobce pouze proti přiměřenosti výše trestu a jeho neúměrnosti s ohledem na prokázaná skutková zjištění. Žalobce byl umístěn do uzavřeného oddělení v délce 5 dnů. Dle názoru žalobce mělo být jeho provinění posouzeno citlivěji, vzhledem k okolnostem případu a jeho dosavadnímu chování.
13. Soud poznamenává, že jeho úlohou není nahrazovat činnost žalované. Úlohou soudu je přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení, a to zejména z hlediska námitek uplatněných v žalobě.

14. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že „*funkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost. Je proto nutné, aby se správní orgán v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu vypořádal s námitkami účastníků řízení, přičemž z odůvodnění jeho rozhodnutí musí být seznatelné, z jakého důvodu považuje námitky účastníka řízení za liché, mylné anebo vyvrácené.*“ (rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Z judikatury NSS také vyplývá, že „*vady správního rozhodnutí, které spočívají v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) jsou vadami, k nimž lze, respektive je třeba, přihlédnout i v případech, že nejsou účastníkem řízení vytýkány, pokud současně tyto vady brání soudnímu přezkoumání rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních námitek.*“ (rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2014, č. j. 4 As 159/2014-78).
15. Jak však konstatoval NSS v rozsudku ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, „*nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat. Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí.*“
16. Jak vyplývá ze spisové dokumentace, ke zdůvodnění druhu a výše trestu uvedl vychovatel ve svém rozhodnutí toliko následující: „*k druhu a výši trestu bylo přistoupeno v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu a s přihlédnutím k závažnosti kázeňského přestupku.*“. Podobně v rozhodnutí o uložení kázeňského trestu se žalovaná omezuje na formální konstatování: „*uložený trest je úměrný závažnosti kázeňského přestupku a je v souladu s účelem výkonu trestu.*“. Takto obecně formulované odůvodnění v rozhodnutí o kázeňském trestu soud považuje za zcela nedostačující, zejména za situace, kdy je ukládán jeden z přísnějších trestů dle § 46 odst. 3 zákona o výkonu trestu. Zákon o výkonu trestu sám neuvádí, k jakým okolnostem je třeba při ukládání trestu přihlédnout (omezuje se v § 47 odst. 2 na požadavek, že trest musí být úměrný závažnosti jednání a souladný se zájmem na dosažení účelu trestu), je tedy třeba analogicky použít kritéria vycházející ze zákonů a judikatury v oblasti správního i soudního trestání (srovnej zejména § 39 a 40 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, nebo § 41 a 42 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník). V odůvodnění druhu a výše kázeňského trestu je zapotřebí přihlédnout zejména k povaze a nebezpečnosti spáchaného provinění na základě důkazního materiálu, stejně jako k dalším hlediskům, jako je např. dosavadní chování pachatele, chování pachatele po činu, způsob provedení činu, osobnostní rysy pachatele, následky činu a zohlednění přitěžujících a polehčujících okolností. Takové odůvodnění je nezbytné nejen pro zachování práv trestaného, ale i pro dosažení účelu trestání. Trestaný musí být seznámen s tím, proč je mu ukládán takový trest, jaký mu je ukládán, a v čem je spatřována

závažnost jeho jednání. Bez takového odůvodnění je samotný výrok o trestu jen ústavně nepřipustnou libovůlí. Napadené rozhodnutí ani rozhodnutí vychovatele však žádné takové posouzení neobsahují. Odůvodnění výroku o trestu se omezilo pouze na opsání § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu. Nedostatečnost takového odůvodnění je zcela zřejmá, jelikož takto obecným odůvodněním lze odůvodnit v principu jakýkoliv trest – ostatně § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu se vztahuje na všechny ukládané kázeňské tresty. Jakákoliv individualizace v odůvodnění rozhodnutí správních orgánů zcela absentuje. Takový přístup by snad bylo možno akceptovat, pokud by byl žalobci ukládán nejmírnější možný trest, nikoli však za situace, kdy je ukládán jeden z trestů přísnějších, spojených s podstatným zásahem do jeho osobní svobody, jakým umístění na uzavřeném oddělení nepochybně je. Za této situace nemůže soud přistoupit k přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, tedy posoudit přiměřenost uloženého trestu, jelikož správní orgány se této otázce vůbec nevěnovaly. Soudu tak není zřejmé, z jakého důvodu správní orgány neshledaly důvody pro uložení některé z mírnějších sankcí, které § 46 zákona o výkonu trestu zná, např. proč nepostačovalo uložit trest podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu podmíněně se stanovením zkušební doby podle § 46 odst. 4 zákona o výkonu trestu. Jelikož nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí brání jeho přezkumu v rozsahu uplatněných žalobních bodů, je třeba napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost i bez odpovídajícího žalobního bodu (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84).

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

17. S ohledem na výše uvedené závěry soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů a věc žalované vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Vysloveným právním názorem jsou správní orgány v dalším řízení vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
18. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce má právo na náhradu nákladů řízení ve výši 300 Kč za zaplacený soudní poplatek, neboť ve věci měl plný úspěch. Žalovaná, která v řízení nebyla úspěšná, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).
19. Odměnu soudem ustanovenému zástupci žalobce určil soud ve výši 8 228 Kč. Tato částka sestává z odměny advokáta ve výši 6 200 Kč za dva úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení a sepsání doplnění žaloby – § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a ze dvou paušálních částek jako náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, vše zvýšeno o částku 1 428 Kč odpovídající 21 % DPH z předchozích částek.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. září 2020

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.

předseda senátu